

دستورالعمل اجرایی

طرح "مدرسه یاری اولیا"

دانش آموزان بانیازمایی ویژه

معاونت برنامه ریزی آموزشی و توان بخشی

سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مقدمه :

آموزش و پرورش زیربنای توسعه اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و اقتصادی است و به عنوان یک نهاد اجتماعی اساسی، نقشی حایز اهمیت و بی بدیل در جامعه پذیری دارد به طوری که تاثیر توجه بیشتر به تعلیم و تربیت، متوجه ی جامعه و خانواده است و با توجه به نقش تاثیرگذار آن در رشد اجتماعی و فرهنگی و اقتصادی، لازمه ی بقای هر جامعه ای قلمداد می شود.

در عصر حاضر، نظام تعلیم و تربیت به نیابت از والدین، بخشی از فرایند تربیت کودکان و نوجوانان را برعهده دارد. بی شک، بدون همراهی و همسازی دو نهاد خانواده و مدرسه، تربیت مطلوب به وقوع نمی پیوندد و اهداف متعالی نظام تعلیم و تربیت کشور محقق نمی شود از این رو خانه و مدرسه زمانی می توانند رسالت آموزشی و تربیتی خود را به نحو مطلوب انجام دهند که مشارکت و همفکری داشته باشند و مشارکت واقعی زمانی صورت می گیرد که خانواده در امور مدرسه درگیر شود و مدرسه نیز خانواده را همراه و همیار خود ببیند. بطوریکه هر قدر والدین در مسایل فرزندانشان بیشتر مشارکت داشته باشند، پیشرفت تحصیلی فرزندان افزایش می یابد بنابر این، علاوه بر امکانات و منابع دولتی، برخوردار از توانمندی، مشارکت و همراهی اولیا در تربیت اثربخش فرزندان، امری لازم و ضروری است و از پیش نیاز های یک برنامه موثر است که باید مورد توجه قرار گیرد. مشارکت اولیا در امور مدارس شامل طیف وسیعی از انواع زمینه هاست که می تواند شامل مشارکت در عرصه های آموزشی، فرهنگی، اجتماعی و... بوده و بطور مستقیم (با حضور در مدرسه) و یا غیر مستقیم (در محیط بیرون از مدرسه) انجام شود.

امروزه در سیستم های آموزشی موفق و کارا موضوع جلب مشارکت فکری و اجرایی اولیا کودکان و دانش آموزان با نیاز های ویژه با مدارس در فرایند های آموزش، پرورش و توان بخشی به ضرورتی اجتناب ناپذیر بدل شده است. زیرا آموزش موثر در مدارس بدون مشارکت جدی والدین با مشکل روبرو می شود. بنابر این با توجه به ضرورت مشارکت والدین در مراکز آموزش کودکان با نیاز های ویژه و عملیاتی نمودن سند تحول بنیادین در آموزش و پرورش راهکار (۴-۳) و (۴-۳) و بند ۱۳ از وظایف و بند ۴ از اهداف اساسنامه سازمان آموزش و پرورش استثنایی، انتظار می رود این حلقه ارتباطی محکم تر شود تا از اولیای توانمندی که آمادگی همکاری با مدرسه را دارند، در قالب برنامه مدرسه یاری اولیا (سلامت یاری، ورزش یاری، فن یاری، هنر یاری.....) زمینه حضور مستمر آنان را فراهم نمایند تا با همسویی این دو نهاد بتوانیم شاهد بالندگی و ارتقای بیش از پیش برنامه های آموزش و پرورش استثنایی و رشد و شکوفایی این فرشتگان زمینی باشیم.

اهداف

- تقویت نقش انجمن های اولیا و مربیان مدارس با نیاز های ویژه از طریق جلب مشارکت عمومی والدین و سامان دهی آنها در جهت یاری به مدارس
- افزایش میزان مشارکت والدین به ویژه والدین متخصص و توانمند برای مشارکت و همکاری در ارائه خدمات داوطلبانه به مدارس با نیاز های ویژه
- بهره مندی بهتر از توانایی اولیا ی دانش آموزان با نیاز های ویژه در جهت بهبود و ارتقای کیفی برنامه ها و خدمات آموزشی ، پرورشی ، توان بخشی و....
- توسعه مشارکت و اجتماعی شدن آموزش و پرورش استثنایی از طریق همکاری و مشارکت والدین

راهکارهای تحقق اهداف مدرسه یاری

- تشکیل انجمن اولیا و مربیان با حضور نمایندگان والدین و مربیان آموزشی و توان بخشی
- تشکیل کارگروه های تخصصی با حضور والدین در زمینه های (سلامت ، ورزش ، حرفه و فن ، هنر...) در مدرسه (بصورت حضوری با رعایت فاصله اجتماعی و پروتکل های بهداشتی / غیر حضوری در شبکه های پیام رسان داخلی) بمنظور شناسایی اولیا توانمند و متخصص برای همیاری در اجرای برنامه ها و فعالیت های مدرسه
- ساماندهی و برنامه ریزی جهت همفکری ، جلب مشارکت و بهره مندی از مهارت ها و تخصص های اولیا

نتایج مورد انتظار

- افزایش نقش اولیا در برنامه ریزی و تصمیم گیری های آموزشی ، پرورشی و توان بخشی فرزندان خود
- ارتقا سطح کیفی و کمی فعالیت های آموزش و پرورش استثنایی از طریق جلب مشارکت اولیا در فعالیت های مدارس
- ارتقا سطح مشارکت همه جانبه اولیا در پیشبرد اهداف آموزش و پرورش با نیاز های ویژه
- تقویت روحیه تعاون و فرهنگ مشارکت در برنامه های آموزش و پرورش با نیاز های ویژه
- بهره مندی هر چه بهتر از توانایی اولیا ی دانش آموزان با نیاز های ویژه

ترکیب اعضای کارگروه مدرسه یاری

انجمن اولیا و مربیان مدرسه موظف است پس از برگزاری انتخابات انجمن، کارگروهی متشکل از والدین همیار مدرسه که دارای تخصص و علاقه به همیاری دارند (حداقل چهار نفر) را با همکاری و هماهنگی مدیر و مشاور /مربی پرورشی آموزشگاه تشکیل دهند. (این کارگروه علاوه بر کارگروه فوق، کارگروه های دیگری را متناسب با توانمندی و مهارت اولیا تشکیل و همکاری و تشریک مساعی خواهند نمود).

-این کارگروه با هماهنگی مدیر مدرسه می تواند از سایر افراد صاحب نظر برای پیشبرد اهداف و برنامه ها در جلسات دعوت بعمل آورد.

-اعضای کارگروه در اولین جلسه یک نفر را از بین خود بعنوان دبیر انتخاب و به انجمن مدرسه معرفی می نماید.

وظایف کارگروه مدرسه یاری در مدارس

-تشکیل جلسات کارگروه تخصصی با همکاری اعضای انجمن اولیا و مربیان و مدیر مدرسه جهت توضیح طرح مدرسه یاری و ترغیب اولیای توانمند و متخصص درمدرسه

- شناسایی اولیا متخصص در زمینه های (سلامت، ورزش، حرفه و فن، هنر...) برای همکاری در طرح مدرسه یاری (ترجیحا از طریق ارسال کاربرگ شناسایی بصورت الکترونیکی)

-بررسی و طبقه بندی مهارت ها و تخصص های اولیا

-تهیه و تنظیم فهرستی از اولیا همیار مدرسه (بانک اطلاعات اولیا متخصص) بر اساس اطلاعات دریافت شده.

-تنظیم جداول زمان بندی ساعت همکاری اولیای همیارمدرسه

-تشکیل جلسات ماهانه و بررسی اقدامات انجام شده

-ارایه پیشنهاد و راهکارهای مناسب جهت بهبود و ارتقای کیفی برنامه ها و فعالیت های تخصصی و مهارتی دانش آموزان

-همکاری و تشریک مساعی برای تبادل اطلاعات و تجارب اولیا دانش آموزان

- تهیه گزارش از فعالیت کارگروه مدرسه یاری و میزان اثربخشی در مورد جلب مشارکت اولیا توانمند و متخصص

-ارسال گزارش عملکرد و مستندات کارگروه مدرسه یاری پس از تایید مدیر مدرسه و رییس انجمن به اداره استثنایی استان .

تبصره ۱: تمامی مصوبات کارگروه پس از طرح در انجمن مدرسه در صورتی که مغایر با قوانین و ضوابط نباشد لازم الاجرا می باشد .

تبصره ۲: جلسات کارگروه بصورت (مجازی در شبکه های پیام رسان های داخلی و یا حضوری با رعایت پروتکل های بهداشتی) هر ماه یکبار تشکیل و تمامی صورتجلسات مطابق فرم (پیوست) تنظیم می گردد

تبصره ۳: مدیر مدرسه با همکاری انجمن اولیا و کارگروه (مدرسه یاری) موظف است تا پایان آذرماه فهرستی از اسامی اولیا مدرسه یار با عناوین تخصص ها در (کاربرگ پیوست) را تکمیل کرده و به اداره استثنایی استان ارسال نماید .

تبصره ۴: کسانی که به آموزش دانش آموزان می پردازند ضروری است از اداره حراست مجوز دریافت نمایند .

تبصره ۵: کارگروه تخصصی مدرسه یاری زیر نظر رییس انجمن اولیا و با هماهنگی مدیر هر مدرسه فعالیت می نماید.

تبصره ۶: تمامی همکاری ها به صورت داوطلبانه بوده و هیچگونه حقی را از لحاظ استخدام ، پرداخت حق الزحمه و... برای اولیا ایجاد نخواهد کرد

راهکارهای تحقق برنامه مدرسه یاری در ادارات آموزش و پرورش استثنایی

-تشکیل انجمن مرکزی متشکل از روسای انجمن مدارس ، نمایندگان معلمان ، مدیران ، کارشناسان انجمن اولیا و مربیان ادارات و توجیه طرح مدرسه یاری (سلامت یاری ، ورزش یاری، فن یاری، هنر یاری (.....

ساماندهی و برنامه ریزی جهت همفکری ، جلب مشارکت و بهره مندی از مهارت ها و تخصص های اولیا در سطح مدارس

-ارایه طرح ها و پیشنهاد ها و راهکارهای مناسب به کارگروه های تخصصی مدرسه یاری برای بهبود و ارتقای کیفی برنامه ها

وظایف اداره آموزش و پرورش استثنایی در راستای مدرسه یاری

کارشناس مشاوره و مددکاری و انجمن اولیا و مربیان اداره موظف است با همکاری کارشناس مسوول مربوطه در جهت سازمان دهی اولیا توانمند و متخصص در مدارس نسبت به مداخلات زیر اقدام نمایند :

- بررسی و شناسایی مشکلات مرتبط با توسعه و گسترش طرح مدرسه یاری در مدرسه و تلاش جهت ارائه راه حل های مناسب و اجرایی به مدارس

- همفکری با مدیران و روسای انجمن های اولیا و مربیان مدارس برای تبادل اطلاعات و تجارب .

- تهیه و تنظیم فهرستی از اولیا متخصص و همیار مدارس (بانک اطلاعات اولیا متخصص) استان و ارسال به سازمان

- نظارت بر عملکرد کارگروه های تخصصی مدرسه یاری

- تهیه گزارش از فعالیت ها و میزان همکاری اولیا توانمند با مدارس در سطح استان

- ارسال گزارش نهایی از عملکرد کارگروه ها پس از تایید رییس اداره استان در دو نوبت (پانزدهم بهمن و پانزدهم خردادماه هر سال) مطابق با (کاربرگ پیوست) به سازمان ارسال نمایند .

شاخص های طرح مدرسه یاری

✓ تعداد اولیا شرکت کننده در طرح مدرسه یاری

✓ میزان اثربخشی طرح مدرسه یاری

کاربرگ شماره ۱

مشخصات فردی و اعلام همکاری والدین در طرح مدرسه یاری

والدین محترم

با سلام و احترام

ضمن تبریک آغاز سال تحصیلی و بهار تعلیم و تربیت، بی شک موفقیت هر جامعه ای در نهادینه کردن نهادهای مشارکتی نهفته است و آنچه تضمین کننده ادامه راه و موفقیت در امر مشارکت و پیشبرد اقدامات و ارتقای برنامه های آموزشی و توان بخشی مدرسه می گردد تشریک مساعی همه جانبه شما در راستای اجرای مطلوب طرح مدرسه یاری است. از این رو امید آن داریم تا از طریق تعامل بیشتر شاهد توسعه همیاری اولیا در عرصه های (سلامت، ورزش، حرفه و فن، هنر...) باشیم

بنابراین درخواست می گردد برای شرکت در طرح مدرسه یاری، اطلاعات کاربرگ زیر را تکمیل، تا از همیاری و تخصص شما بتوانیم شاهد بالندگی و ارتقای بیش از پیش برنامه های آموزش و پرورش استثنایی و رشد و شکوفایی این فرشتگان زمینی باشیم

نام و نام خانوادگی دانش آموز	میزان تحصیلات و رشته تحصیلی.....
نام و نام خانوادگی پدر/مادر /ولی قانونی دانش آموز	شغل
	شماره تماس ضروری.....
فعالیت /عرصه همیاری : سلامت یاری هنر یاری فن یاری ورزش یاری	تعداد جلسات و میزان ساعت همیاری
سایر	
پیشنهادات :	

نام و نام خانوادگی ولی دانش آموز.....

امضا .تاریخ.....

کاربرک شماره ۲

صورت جلسه کارگروه مدرسه یاری

نام آموزشگاه

شماره جلسه تاریخ ساعت

دستور جلسه

اهم مذاکرات و راهکارها براساس دستور جلسه :

۱-	
۲-	
۳-	

مصوبات جلسه :

مسوول پیگیری	موضوع

اسامی اعضای جلسه / کارگروه مدرسه یاری

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت	امضا
۱			
۲			
۳			
۴			
۵			

نام و نام خانوادگی مدیر مدرسه

نام و نام خانوادگی رییس انجمن اولیا و مربیان مدرسه

تاریخ و امضا

تاریخ و امضا

کاربرگ شماره ۳

جدول مشخصات اولیای مدرسه یاری

ردیف	نام و نام خانوادگی	ولی دانش آموز	میزان تحصیلات	شغل	فعالیت / عرصه همیاری	میزان ساعت همکاری (تعداد جلسات)	شماره تماس

نام و نام خانوادگی دبیر کارگروه

تاریخ و امضا

نام و نام خانوادگی رییس انجمن اولیا و مربیان

تاریخ و امضا

نام و نام خانوادگی مدیر آموزشگاه

تاریخ و امضا

کاربرگ شماره ۴

جدول مشخصات اولیای مدرسه یاری استان

تعداد مدارس استثنایی استان: مدرسه

تعداد دانش آموزان استثنایی استان دانش آموز

ردیف	نام شهر /شهرستان	نام آموزشگاه و شماره تلفن	نام و نام خانوادگی دانش آموز	نام و نام خانوادگی ولی دانش آموز	میزان تحصیلات	شغل	فعالیت /عرصه همیاری	میزان ساعت همکاری و تعداد جلسات	شماره تماس

تعداد اولیای مدرسه یاری اولیا

تاریخ و امضا

نام و نام خانوادگی رئیس اداره آموزش و پرورش استثنایی استان

تاریخ و امضا

نام و نام خانوادگی کارشناس /کارشناس مسول مشاوره و مددکاری و انجمن اولیا و مربیان استان

کاربرگ شماره ۵

صورت جلسه کارگروه مدرسه یاری استان

نام استان.....

تعداد دانش آموزان استثنایی استان

تعداد مدارس استثنایی استان

تعداد اولیا همیاران مدارس استثنایی استان

تعداد جلسات برگزار شده همیاران مدارس استثنایی استان

تعداد عرصه های همیاران مدارس استثنایی استان

عناوین اقدامات انجام یافته :

	-۱
	-۲
	-۳
	-۴
	-۵

نتایج اقدامات انجام یافته و میزان پیشرفت :

	-۱
	-۲
	-۳
	-۴
	-۵

نام و نام خانوادگی رییس اداره آموزش و پرورش استثنایی استان

تاریخ و امضا

